

**UCHWAŁA NR LXIII/545/2024
RADY GMINY WYRY**

z dnia 21 marca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata
2024-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz.40 z póź. zm.) oraz art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz.177)

Rada Gminy Wyry, postanawia:

§ 1. Przyjąć Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024-2026, stanowiący załącznik do uchwały.

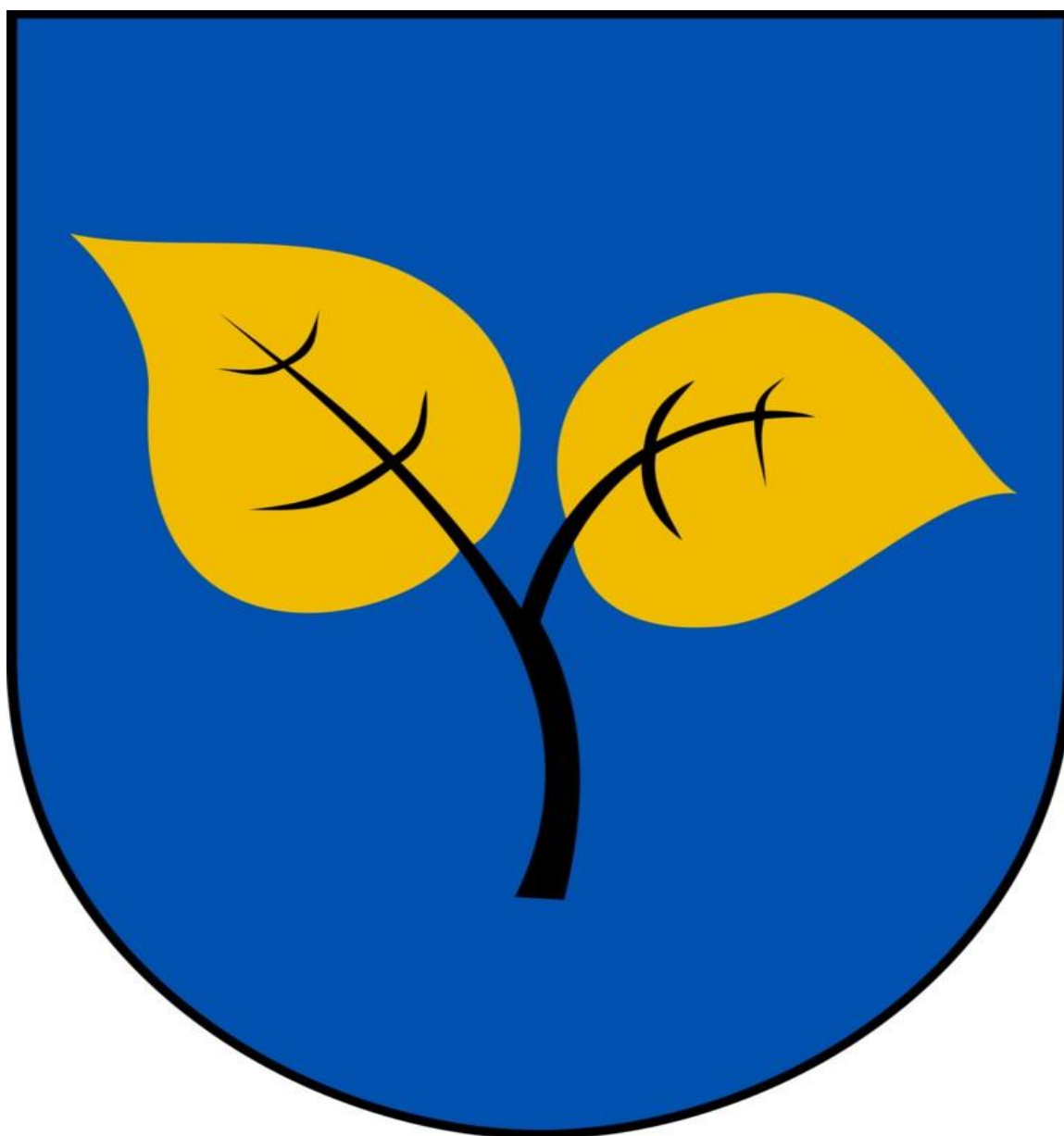
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wyry.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy Wyry

**Joanna Pasierbek-
Konieczny**

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2024 – 2026 DLA GMINY WYRY

Spis treści

Wstęp	3
I. Uzasadnienie wprowadzenia programu.	5
II. Podstawa prawna programu	5
III. Charakterystyka gminy Wyry	6
IV. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach	7
V. Procedura „Niebieskiej Karty” w Gminie Wyry	12
VI. Organizacja wspierania rodziny oraz założenia dotyczące pracy asystenta rodziny.....	12
VII. Analiza SWOT wsparcia rodziny w Gminie Wyry	15
VIII. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026	17
IX. Zakładane efekty programu.	22
X. Adresaci programu	23
XI. Źródła finansowania programu	23
XII. Monitoring i ewaluacja programu.....	23
XIII. Podsumowanie.....	24
XIV. Spis tabel	25

Wstęp

Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych. Głównym założeniem i istotą systemowych rozwiązań jest obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, który spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej. Jest to istotne zadanie dotyczące funkcjonowania rodziny oraz wypełniania przez nią ról i obowiązków. Działania kierowane do rodzin mają na celu wsparcie, rozwój i wzmacnianie więzi ze środowiskiem.

Rodzina stanowi podstawę istnienia społeczeństwa, na co wskazują jej podstawowe funkcje i zadania. Jest najstarszą i najpowszechniejszą formą życia społecznego złożoną z osób połączonych stosunkiem małżeńskim i rodzicielskim. Na przestrzeni dziejów rodzina stała się najwyższą wartością niemal dla każdego człowieka. To w niej człowiek - dziecko dojrzewa zarówno fizycznie i psychicznie, jak również emocjonalnie i intelektualnie.

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami wpływającymi negatywnie na jej rozwój, a nawet sprzyjającymi jej rozpadowi. Wśród przyczyn wskazać należy pogorszenie sytuacji ekonomicznej czyli bezrobocie, niskie zarobki z jednoczesnym wzrostem kosztów utrzymania i kształcenia. Istotną przyczyną rozpadu rodziny są zjawiska patologiczne takie jak uzależnienie od alkoholu, któremu często towarzyszy przemoc domowa, w tym również molestowanie seksualne dzieci. Wśród innych zagrożeń wymienić należy narkomanię, konflikty pokoleniowe między rodzicami, a dziećmi mającymi swoje źródło w różnych systemach wartości i różnych wzorach kulturowych oraz coraz częstsze zjawisko jakim są rozwody rodziców. Na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat bardzo powszechnym zjawiskiem stają się rodziny zrekonstruowane oraz tzw. „patchworkowe”, w których dzieci mają trudności z budowaniem swojego poczucia tożsamości i przynależności.

Wszystkie te zjawiska w decydujący sposób zagrażają prawidłowemu rozwojowi dziecka dla którego rodzina biologiczna powinna stanowić najbardziej właściwe miejsce do wzrastania i kształtowania jego osobowości. Dziecko potrzebuje wiedzieć gdzie jest jego miejsce na ziemi, kto jest dla niego najważniejszy, kogo ma kochać i kto się o niego najbardziej troszczy. Na osobach wiodących opiera swoje poczucie bezpieczeństwa, swoje widzenie świata jak również relacje z innymi osobami. Dziecko musi czuć przynależność do rodziny i budować tożsamość jako członka tej wspólnoty. Dzieci

odrzućane, zaniedbane, trafiające do środowiska zastępczego mogą odczuwać osamotnienie uczuciowe, co w konsekwencji prowadzi do zaburzeń w rozwoju fizycznym i psychicznym.

Rodziny dysfunkcyjne powodują potrzebę stałego monitoringu przez pracowników socjalnych, asystenta rodziny, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji oraz przedstawicieli innych instytucji. Praca z rodziną przeżywającą trudności winna opierać się na współpracy z jej otoczeniem, krewnymi, ale też na zapewnieniu rodzinie dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Niniejszy Program zawiera propozycje pomocowe, które powinny wspierać rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej ról i funkcji. Ma na celu zaplanowanie i podjęcie działań w zakresie pomocy rodzinom przeżywającym różne trudności zakłócające lub uniemożliwiające prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz stworzenie spójnego i skutecznego systemu pomocy dla rodzin. Głównym założeniem niniejszego dokumentu jest wsparcie rodziny już na etapie rodzenia się problemów.

I. Uzasadnienie wprowadzenia programu.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024– 2026 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych Gminy (art. 176 pkt 1 w/w ustawy). Niniejszy program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

II. Podstawa prawna programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (t.j. Dz. U. 1997.78.483 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz.1923 z późn.)
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 901 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.)
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.)
8. Strategia Rozwoju Gminy Wiry na lata 2023 - 2030 przyjęta Uchwałą Rady Gminy Wiry Nr LIX/503/2023 z dnia 23 listopada 2023 r.
9. Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 przyjęta Uchwałą Rady Gminy Wiry Nr XL/335/2022 z dnia 31 marca 2022 r.
10. Podstrategia rozwiązywania problemów demograficznych (dostosowanie oferty samorządów do cyklu życia człowieka; projekty na rzecz dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym; rozwój usług w zakresie edukacji, opieki zdrowotnej, kultury i rekreacji) obszaru funkcjonalnego powiatu mikołowskiego przyjęta Uchwałą Rady Gminy Wiry Nr XV/160/2016 z dnia 25 lutego 2016 r.

III. Charakterystyka gminy Wiry

Gmina Wiry leży w południowej części województwa śląskiego, w powiecie mikołowskim. Ma charakter wiejski. W jej skład wchodzi dwie miejscowości: Wiry i Gostyń, zajmując łącznie teren 34,55 km². Gmina posiada korzystne położenie geograficzne – w sąsiedztwie miast o rozwiniętych funkcjach usługowych i administracyjnych. Graniczy z następującymi miejscowościami:

- od północy z Mikołowem,
- od południa z Kobiórem,
- od zachodu z Orzeszem i Łaziskami Górnymi

Z pobliskimi miejscowościami istnieją dogodne połączenia komunikacyjne przy drodze krajowej Mikołów-Pszczyna co stwarza dobre warunki inwestycyjne.

Życie kulturalne skupione jest głównie wokół dwóch ośrodków: Gminnej Biblioteki Publicznej w Gostyni wraz z filią w Wyrach oraz Gminnego Domu Kultury w Gostyni. Obydwie placówki proponują zajęcia i rozrywkę dla wszystkich grup wiekowych. Od lutego 2018 roku w budynku domu kultury działa prężnie Klub Senior+ oferując swoim uczestnikom szerokie możliwości spędzania wolnego czasu, ciekawe wyjazdy i spotkania z interesującymi ludźmi.

W Gminie Wiry funkcjonują dwie szkoły podstawowe, dwa gminne przedszkola oraz dwa przedszkola niepubliczne: „Troskliwe Misie” i dwujęzyczny „Oxfordzik” – obydwa na terenie Gostyni. Gmina posiada ponadto filię Poczty, filię Banku Spółdzielczego Tychy, dwa niepubliczne zespoły opieki zdrowotnej i dwie apteki. Swoją działalność prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno - Edukacyjno – Wychowawczy oraz kilka klubów sportowych.

Zarówno w Wyrach jak i w Gostyni znajdują się siedziby Ochotniczych Straży Pożarnych.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w Gminie Wiry zameldowanych na pobyt stały było 8 656 mieszkańców, z czego większość w wieku produkcyjnym (z tendencją wzrostową). Gmina spostrzegana jest przez mieszkańców ościennych miejscowości, zwłaszcza miejskich, jako teren atrakcyjny do budowy domu i zamieszkania na stałe.

Większość dużych zakładów pracy oferujących mieszkańcom Wyr miejsca zatrudnienia znajduje się w sąsiednich miejscowościach. Są to m. in. KWK „Bolesław Śmiały”, Elektrownia Łaziska, Schneider Electric – zakład transformatorów, Yazaki Automotive Products Poland sp. z o.o., hipermarkety oraz supermarkety spożywcze na terenie Mikołowa, Łazisk Górnych oraz Tychów. W samej Gminie Wiry miejsce zatrudnienia oferują przedsiębiorstwa o drobnej wytwórczości oraz

firmy rodzinne m.in.: CARBOMA s.c., Agro – Market, CentrumOgrodu.pl, WIROX R., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe ADW Sp. z o.o. , "JMS Logistic" Sp. z o.o., INSTALATOR Centrum Instalacyjno-Budowlane, a także znajdujący się na terenie gminy od kilku lat Market Dino. W chwili obecnej największym zakładem produkcyjnym na terenie Gminy Wiry jest NOMA Tools Sp. z o. o. produkująca noże maszynowe i części maszyn.

Część mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym z wielu powodów z trudem odnajduje swoje miejsce na rynku pracy. Ponieważ istnieje obawa wykluczenia społecznego tych osób oraz ich rodzin objęte zostały one pomocą oraz aktywizacją zawodową przez pracowników ośrodka pomocy społecznej. Natomiast dzieci z rodzin dysfunkcyjnych mają możliwość otrzymania wsparcia w dwóch działających na terenie gminy świetlic środowiskowych.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kreowanie lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

IV. Charakterystyka rodzin korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach

Aktualna sytuacja bytowa rodzin w gminie Wiry jest wynikiem zmian jakie zachodzą w procesach politycznych, gospodarczych, demograficznych i kulturowych w Polsce.

Analizując sytuację przeciętnej rodziny w systemie profilaktyki należy mieć na uwadze aktualne zagrożenia z jakimi się boryka. Są one wynikiem rozwoju cywilizacyjnego, który z jednej strony podsuwa nowe możliwości, a z drugiej narzuca wyzwania i wymagania, którym nie każdy potrafi sprostać. Skutkuje to lękiem przed przyszłością, przepracowaniem i przemoczeniem, zniechęceniem i rozczarowaniem.

Konsekwencją tego bywają zaburzone relacje pomiędzy małżonkami, partnerami a w efekcie niejednokrotnie rozpady związków. To z kolei bardzo silnie uderza w dzieci, które ze strony rodziców nie uzyskują już dostatecznego wsparcia, ich podstawowe potrzeby nie zostają zaspokojone, pojawia się zagubienie, stres i depresja. Dzieci pozostawione same sobie zaczynają manifestować zachowania typowe dla niedostosowania społecznego. Zaburzeniu ulegają relacje pomiędzy rodzicami i dziećmi oraz pojawia się sytuacja kiedy mówi się o rodzinie dysfunkcyjnej.

Pracownicy socjalni oraz asystent rodziny w gminie Wyry podejmują w ramach swoich obowiązków zawodowych czynności na rzecz rodzin dysfunkcyjnych. Poza udzielaniem pomocy materialnej, wspierają je w rozwiązywaniu problemów życiowych, wskazują kierunki działania, prowadzą poradnictwo. Wymaga to współpracy oraz zaangażowania w prowadzone działania pomocowe.

W roku 2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy w formie świadczeń pieniężnych jak i niepieniężnych łącznie 70 rodzinom. W celu porównania poniższa tabela przedstawia zestawienie za lata 2021 - 2023.

Tabela 1. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 – 2023

Poszczególne lata	2021	2022	2023
Liczba rodzin	70	58	70

Z kolei poniższa analiza ilościowa dotycząca powodów korzystania z pomocy GOPS i rodzajów pomocy udzielonej mieszkańcom Wyr umożliwia przeanalizowanie przyczyn ich trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 2. Powody przyznania pomocy rodzinom w 2023 roku

	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	7	9
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	4	4
Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	15
Wielodzietność	3	20
Bezrobocie	12	32
Niepełnosprawność	20	33
Długotrwała lub ciężka choroba	31	46
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (ogółem)	7	30
W tym rodziny niepełne	3	12
W tym rodziny wielodzietne	3	15
Przemoc w rodzinie	1	4
Alkoholizm	6	6
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
Zdarzenia losowe	1	1
Sytuacja kryzysowa	1	1
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Jak wynika z powyższej analizy głównymi przyczynami korzystania z pomocy GOPS w 2023 roku były długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność niepozwalające podjąć zatrudnienia i tym samym znacznie obniżające standard życia rodziny. Kolejną przyczyną było bezrobocie często będące następstwem takich czynników jak uzależnienie od alkoholu, ale również dynamicznie zmieniający się rynek pracy i wzrastające wymagania co do kwalifikacji pracowników. Bardzo często zdarzało się, że w jednej rodzinie występowało kilka powodów trudnej sytuacji jednocześnie. Powyższe dysfunkcje w naturalny sposób prowadziły do powstania bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, czyli braku umiejętności sprawowania należytej opieki nad dziećmi i bezradności w prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność ta była także wynikiem samotnego macierzyństwa i braku wsparcia ze strony bliższej lub dalszej rodziny. To z kolei stawało się powodem zaistnienia następnej dysfunkcji, a mianowicie ubóstwa. Samotne matki nie miały możliwości podjęcia pracy w pełnym wymiarze, a tym samym nie dysponowały wystarczającymi środkami na utrzymanie. Rodziło to narastanie zadłużenia za prąd i czynsz, a nawet zagrożenie eksmisją.

W związku z powyższym niezbędne będzie w ramach Programu zapewnienie rodzinom dysfunkcyjnym dostępu do kompleksowych usług oraz realizowanie działań na rzecz ich wsparcia. Poniższa tabela ukazuje jaki rodzaj pomocy udzielony został rodzinom korzystającym ze wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wyrach w 2023 roku.

Tabela 3. Świadczenia udzielone w 2023 roku

	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Razem	55	X	44	83
Zasiłki stałe ogółem	7	75	7	7
Zasiłki przyznane dla osoby samotnie gospodarującej	7	75	7	7
Zasiłki okresowe - ogółem	4	13	4	8
Zasiłki okresowe przyznane z powodu bezrobocia	3	10	3	7
Zasiłki przyznane z powodu długotrwałej choroby	1	1	1	1
Zasiłki przyznane z	0	0	0	0

powodu niepełnosprawności				
Schronienie	4	48	4	4
Posiłek	11	1281	5	24
W tym dzieci	11	1281	5	24
Usługi opiekuńcze ogółem	20	3051	19	29
W tym specjalistyczne	0	0	0	0
Sprawienie pogrzebu	X	0	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze	16	X	16	41
W tym zasiłki specjalne celowe	2	2	2	3
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	0	0
Praca socjalna	X	X	14	33

Mieszkańcy Gminy Wyry mogą korzystać z usług poradnictwa psychologicznego w ramach działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a także ze wsparcia pracowników socjalnych i asystenta rodziny.

Wsparciem dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych są również działające w strukturach ośrodka pomocy dwie świetlice środowiskowe o łącznej liczbie 40 miejsc. Korzystać z nich mogą dzieci w wieku od 7 do 14 lat. Podstawowym celem działania świetlicy środowiskowej jest stworzenie dzieciom bezpiecznego miejsca i możliwości spędzania czasu wolnego od ryzykownych zachowań, a także doraźna pomoc w rozwiązywaniu podstawowych trudności funkcjonowania społecznego, szkolnego (np. odrabianie zadań domowych, pomoc w nauce), osobistego i emocjonalnego. Świetlica jest placówką wsparcia dziennego i postępowanie z wychowankami ma charakter wieloaspektowych działań opiekuńczo – wychowawczych.

Pomimo prowadzenia przez pracowników socjalnych szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodzin oraz wsparcia asystenta rodziny, w niektórych przypadkach zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza może być sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej - przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.
- 2) instytucjonalnej - instytucjonalna piecza zastępcza to: placówki opiekuńczo – wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. jedenaścioro dzieci pochodzących z Gminy Wiry wychowuje się w rodzinach zastępczych, a jedno dziecko przebywa w Domu Dziecka. Konieczność umieszczenia tych dzieci poza rodziną wynika z dysfunkcji lub patologii środowiska w którym żyły.

Tabela 4. Wykaz dzieci z terenu Gminy Wiry umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2023

Rok	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej
2023	11

Dane zawarte w tabeli są informacją o tym, że problem związany z ryzykiem umieszczania dzieci w pieczy zastępczej jest aktualny na terenie gminy Wiry. Dlatego istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będą miały na celu zapobieganie rozszerzaniu się problemu, jak również jego systematyczne niwelowanie. Udzielenie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych, ale powinno mieć charakter profilaktyczny i długofalowy umożliwiający dziecku wychowywanie się w rodzinie biologicznej. Każde dziecko powinno mieć możliwość przeżycia szczęśliwego dzieciństwa jak również uczenia się prawidłowych relacji rodzinnych.

V. Procedura „Niebieskiej Karty” w Gminie Wiry

Podstawowe założenia procedury „Niebieskiej Karty” oraz zobowiązanie do jej prowadzenia zostały uregulowane ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

6 września 2023 r. Rada Ministrów wydała Rozporządzenie w sprawie procedury "Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta" (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1870 z późn. zm.).

Niebieska karta to procedura obejmująca ogół czynności podejmowanych i prowadzonych przez zespół osób – przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, służby

zdrowia oraz gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, w związku z uzasadnionym podejrzeniem istnienia przemocy w rodzinie.

Na terenie gminy Wyrę oraz powiatu mikołowskiego następujące placówki świadczą pomoc mieszkańcom Wyr, którzy zostali dotknięci przemocą w rodzinie:

- 1) Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mikołowie z siedzibą w Łaziskach Górnych,
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach,
- 3) Zespół interdyscyplinarny – Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Wyrach,
- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach,
- 5) Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie,
- 6) Sąd Rejonowy w Mikołowie,
- 7) Prokuratura Rejonowa w Mikołowie,
- 8) Placówki służby zdrowia na terenie Gminy Wyrę oraz powiatu,
- 9) Poradnia Profilaktyki i Leczenia Odwykowego w Mikołowie,
- 10) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Mikołowie,
- 11) Stowarzyszenie Klubu Abstynenta „Powrót”,
- 12) Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana”.

VI. Organizacja wspierania rodziny oraz założenia dotyczące pracy asystenta rodziny.

Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązek wspierania rodziny spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji: zadań i działań zobrażowany poniższą tabelą.

Tabela 5. Podział kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego

Gmina	Powiat	Samorząd wojewódzki
Wspieranie rodziny i profilaktyka Zatrudnienie asystenta rodziny Tworzenie placówek wsparcia dziennego Rodziny wspierające	Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka Placówki opiekuńczo – wychowawcze Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej	Adopcja – ośrodki adopcyjne Regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna Interwencyjny ośrodek preadopcyjny Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej

Instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny	Koordinator rodzinnej pieczy zastępczej rodziny pomocnicze	
---	--	--

Wspieranie rodziny odbywa się zawsze za jej zgodą i przy jej czynnym udziale. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej udziela się wsparcia poprzez analizę jej sytuacji i szukanie przyczyn występującego kryzysu, następnie na rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców, na pomocy w integracji rodziny, a także na wzmacnianiu jej roli i funkcji. Praca z rodziną dysfunkcyjną ma na celu uchronienie jej przed marginalizacją, a następnie degradacją społeczną.

Jednym z ustawowych zadań gminy jest wprowadzenie do rodziny przeżywającej trudności wychowawcze asystenta rodziny, który nie powiela pracy pracownika socjalnego lecz dokonuje pogłębionej diagnozy środowiska rodzinnego i udziela mu wsparcia. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę samodzielności i stabilności życiowej, które umożliwią prawidłowy rozwój dziecka. Działania asystenta mają uchronić dziecko przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystenta rodziny od 2012 roku. Od maja 2023 roku asystent zatrudniony jest na 1/2 etatu w zadaniowym systemie czasu pracy. Podejmuje on zadania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Na jego pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę jej funkcjonowania w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym.

Do konkretnych działań asystenta należą:

- prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów oraz udzielania informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- sporządzanie planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny,
- przeprowadzanie ocen okresowych oraz zespołów interdyscyplinarnych
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;

- współpraca z rodziną zastępczą, rodzinnym domem dziecka, placówką opiekuńczo – wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo – terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, w których umieszczono dziecko z rodziny przeżywającej trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczej oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i sądem;

Praca asystenta rodziny odbywa się także w oparciu o ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ustawa ta weszła w życie z dniem 1 stycznia 2017 roku i jej celem jest udzielanie kompleksowego wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom z uwzględnieniem ciąży powikłanej oraz w sytuacjach niepowodzeń położniczych, a także w przypadku urodzenia dziecka u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zadaniem asystenta jest koordynowanie poradnictwa do którego rodzina jest uprawniona w oparciu o ustawę w następującym zakresie:

- przewyższaniu trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka;
- wsparcia psychologicznego;
- pomocy prawnej, w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych;
- dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej.

Gmina Wiry w 2023 r. objęła 6 rodzin wsparciem asystenta rodziny. Łączna liczba dzieci w tych rodzinach wynosiła 12.

Rodziny w Gminie Wiry kierowane do pracy z asystentem rodziny bardzo często borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem nieraz kilkunastoletnich a nawet kilkupokoleniowych zaniedbań czy też zaniechań. Członkowie rodzin to osoby o utrwalonych niewłaściwych, czy wręcz patologicznych wzorcach postępowania i życia, stanowiących dla nich normę co bardzo utrudnia porozumienie i współpracę. W związku z tym nie łatwo jest poprawić funkcjonowanie danej rodziny w krótkim czasie. Chociaż praca asystenta z rodziną trwa średnio dwa lata, bywają przypadki wieloletniej współpracy przynoszącej powolne zmiany w mentalności, a następnie sposobie życia klientów.

VII. Analiza SWOT wsparcia rodziny w Gminie Wiry

Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów w oparciu o istniejące w Gminie Wiry zasoby. Jest to technika pomagająca porządkować i analizować informacje. Informacje porządkowane są w czterech grupach:

- 1) S – mocne strony: wszystko to co stanowi przewagę, zaletę omawianego projektu;
- 2) W – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego projektu;
- 3) O – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego projektu szansę korzystnej zmiany;
- 4) T – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego projektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej;

Tabela 6. Analiza SWOT

S – mocne strony	W – słabe strony
1) Funkcjonowanie w Gminie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; 2) Współpraca instytucji działających na rzecz rodziny np. Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno - pomocowe; 3) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; 4) Oferta wsparcia psychologicznego i terapeutycznego dla rodzin i osób przeżywających problemy – możliwość spotkań z psychologiem z GOPS; 5) Wiedza i kwalifikacje pracowników instytucji pracujących na rzecz rodziny; 6) Podnoszenie kwalifikacji pracowników zajmujących się pracą z rodziną poprzez udział w szkoleniach i innych formach kształcenia; 7) Dostępność usług opiekuńczych świadczonych osobom i rodzinom na terenie całej gminy; 8) Zabezpieczenie w budżecie środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej; 9) Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny; 10) Działające na rzecz społeczności lokalnej dwie Gminne Świetlice Środowiskowe;	1) Mała świadomość i wiedza społeczna mieszkańców gminy Wiry na temat wspierania rodziny i pieczy zastępczej; 2) Niska świadomość w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych; 3) Niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszących kompetencje społeczne; 4) Niski poziom aktywności klientów pomocy społecznej w zakresie wykorzystania własnych zasobów i możliwości w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych; 5) Brak specjalistycznych usług opiekuńczych; 6) Brak lokalnych grup wsparcia; 7) Brak Dziennego Domu Pomocy dla osób starszych; 8) Niewystarczająca liczba mieszkań; 9) Bariery architektoniczne dla osób starszych i niepełnosprawnych w niektórych budynkach użyteczności publicznej; 10) Ograniczony dostęp do specjalistów np. psychiatrę dziecięcą.

<p>11) Funkcjonowanie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny;</p> <p>12) Bogaty program edukacyjny i terapeutyczny skierowany dla dzieci i młodzieży realizowany przez Gminną Bibliotekę Publiczną;</p> <p>13) Działający od 2018 roku na terenie gminy Klub Senior+;</p> <p>14) Dostateczny dostęp rodzin do podstawowej opieki zdrowotnej;</p> <p>15) Żłobek na terenie gminy;</p> <p>16) Powszechny dostęp mieszkańców do szkolnictwa podstawowego i przedszkoli.</p>	
O - szanse	T - zagrożenia
<p>1) Kształtowanie ogólnokrajowej polityki prorodzinnej;</p> <p>2) Możliwość pozyskiwania środków finansowych w ramach ogłaszanych konkursów;</p> <p>3) Współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny;</p> <p>4) Usuwanie barier architektonicznych w odnawianych budynkach użyteczności publicznej;</p> <p>5) Rozwój współpracy z instytucjami sektora publicznego (np.: PCPR, CIS) i organizacjami pozarządowymi;</p> <p>6) Realizacja programów profilaktycznych (np.: przez GKRPA);</p> <p>7) Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.</p>	<p>1) Występowanie zjawiska osłabienia autorytetu rodziny, więzi międzypokoleniowych i tradycji rodzinnych;</p> <p>2) Występowanie zjawisk patologicznych, takich jak agresja, przemoc w rodzinie, wandalizm, uzależnienia od alkoholu;</p> <p>3) Rozpad związków - rozwody, separacje, wyjazdy za granicę;</p> <p>4) Uzależnienie świadczeniobiorców pomocy społecznej od otrzymywanej pomocy finansowej i duża liczba osób długotrwale z niej korzystających;</p> <p>5) Utrzymywanie się na terenie gminy zjawiska przemocy w Rodzinie;</p> <p>6) Coraz większe zaangażowanie zawodowe rodziców, brak zainteresowania problemami dziecka i formą spędzania przez nie wolnego czasu;</p> <p>7) Skomplikowane i niespójne przepisy prawa dotyczące polityki społecznej – częste zmiany i trudności w ich interpretacji;</p> <p>8) Zamieszkiwanie w otoczeniu środowisk wieloprogowych;</p> <p>9) Wykluczenie społeczne.</p>

VIII. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026

CEL GŁÓWNY: Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie gminy Wiry.

Cele szczegółowe i ich realizacja zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 7. Realizacja programu

Cel szczegółowy 1:

Prowadzenie działalności profilaktycznej umożliwiającej rodzinie właściwe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej

ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY
Szczegółowe i wieloaspektowe dokonywanie diagnozy rodziny, ustalanie rodzaju trudności	Liczba rodzin przeżywających trudności	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Wsparcie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych	Liczba osób i rodzin objętych pomocą	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	Liczba osób i rodzin objętych programem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Placówki służby zdrowia na terenie gminy Wiry
Umożliwienie rodzinom otrzymywania pomocy w formie żywności – udział w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020 oraz w kolejnych programach	Liczba rodzin objętych programem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Zapewnienie pomocy specjalistycznej w obszarach uzależnienia, przemocy w rodzinie: kierowanie osób uzależnionych na leczenie, do psychologa, na terapię małżeńską i rodzinną	Liczba osób objętych terapią oraz liczba udzielonych porad psychologicznych, liczba osób zgłaszających się do punktu GKRPA, liczba osób, które poddały się leczeniu odwykowemu, liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego, liczba spotkań grup roboczych z udziałem osób doznających przemoc oraz osób stosujących przemoc	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach, w tym terenowy punkt konsultacyjny Zespół Interdyscyplinarny, grupy diagnostyczno - pomocowe

Pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami	Ilość rodzin współpracujących z asystentem rodziny po umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz organizacja czasu wolnego	Liczba osób i dzieci uczestniczących w zajęciach proponowanych przez placówki kulturalne działające na terenie Gminy Wiry	2024 - 2026	Gminny Dom Kultury w Gostyni, Gminna Biblioteka Publiczna w Wyrach
Rozwijanie i wspieranie działalności Klubu Senior+	Liczba osób zapisanych do klubu i uczestniczących w zajęciach	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Urząd Gminy Wiry, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach
Usługi opiekuńcze dla osób starszych i chorych w rodzinach	Liczba osób mających przyznane usługi opiekuńcze	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Pomoc rodzinom w uzyskaniu lokalu mieszkalnego lub w przeprowadzeniu remontu	Liczba rodzin objętych pomocą które: -ubiegają się o przyznanie lokalu - otrzymały lokal - uzyskały pomoc w remoncie lokalu	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Urząd Gminy Wiry
Rozwiązywanie zaistniałych w rodzinie sytuacji kryzysowych, tworzenie diagnozy rodziny, monitoring w celu zapobiegania kolejnym problemom	Przyczyna udzielenia pomocy rodzinie, liczba interwencji policji, przeprowadzonych wywiadów, założonych niebieskich kart	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Zespół interdyscyplinarny
Motywowanie członków rodzin do podjęcia terapii, leczenia odwykowego, terapii dla osób doznających przemocy w rodzinie oraz dla osób stosujących przemoc	Liczba osób, które podjęły terapię Liczba założonych niebieskich kart Liczba osób które ukończyły terapię.	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach

Rozwijanie i propagowanie systemu ulg wynikających z posiadania Karty Dużej Rodziny	Ilość rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Urząd Gminy Wyrach, Jednostki organizacyjne, Podmioty niepubliczne
Organizowanie grup roboczych działających na rzecz rodziny	Ilość zorganizowanych grup roboczych, ilość instytucji zaangażowanych w działanie grup roboczych	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Placówki oświatowe, Policja, Przedstawiciele służby zdrowia
Bieżące aktualizowanie strony internetowej w zakresie miejsc i form pomocy rodzinom będącym w kryzysie	Stopień i częstotliwość uaktualniania stron internetowych	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Szkolenia pracowników socjalnych oraz asystenta rodziny w celu podniesienia ich kompetencji zawodowych	Ilość odbytych szkoleń	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, Ośrodek kształcenia samorządu Terytorialnego

Tabela 8. Realizacja programu

Cel szczegółowy nr 2:

Poprawa sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY
Dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach – pokrywanie kosztów obiadów	Liczba dzieci objętych dożywianiem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Liczba rodzin objętych monitoringiem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego – świetlic środowiskowych	Liczba placówek wsparcia dziennego na terenie gminy oraz liczba zapisanych dzieci	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Gminna Komisja Rozwiązywania

działających na terenie Gminy Wiry			Problemów Alkoholowych w Wyrach
Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	Ilość dzieci korzystających z wyjazdów na kolonie letnie	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Monitorowanie zagrożeń dot. sytuacji zdrowotnej dzieci poprzez kontakt i współpracę z placówkami służby zdrowia na terenie gminy Wiry	Dotychczasowy przebieg współpracy pomiędzy pracownikami pomocy społecznej, a pracownikami służby zdrowia z terenu gminy Wiry	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WYRMED” w Wyrach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „GOSMED” w Gostyni
Realizacja programów profilaktyczno – edukacyjnych w szkołach i świetlicach środowiskowych oraz działalność Klubu Młodzieżowego przy Klubie Abstynenta „Powrót”	Ilość zajęć i spotkań odbywających się w ramach programu, ilość osób uczęszczających do Klubu Młodzieżowego	2024 - 2026	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wyrach przy współudziale Stowarzyszenia Klub Abstynenta „Powrót” w Mikołowie
Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach, wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w placówkach	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Urząd Gminy Wiry
Szkolenia asystenta rodziny i pracowników	Ilość odbytych szkoleń	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Regionalny Ośrodek Metodyczno – Edukacyjny „Metis” w Katowicach, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego

Tabela 9. Realizacja programu**Cel szczegółowy nr 3:****Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz dobra dziecka i rodziny.**

ZADANIA	WSKAŹNIKI REALIZACJI	CZAS REALIZACJI	PODMIOT REALIZUJĄCY
Współpraca z kuratorami sądowymi społecznymi i zawodowymi	Ilość rodzin objętych wspólnym wsparciem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Sąd Rejonowy w Mikołowie
Współpraca z policją	Liczba podjętych interwencji i wspólnych wizyt w środowiskach objętych wsparciem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Komenda Powiatowa Policji w Mikołowie
Współpraca z placówkami edukacyjnymi działającymi na terenie gminy: przedszkola, szkoły podstawowe, w celu wypracowania wspólnych działań na rzecz rodziny	Liczba podjętych interwencji i wspólnych wizyt w środowiskach objętych wsparciem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Szkoła Podstawowa w Wyrach, Szkoła Podstawowa w Gostyni, Gminne Przedszkole w Wyrach, Gminne Przedszkole w Gostyni
Udział w spotkaniach Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej	Liczba spotkań zespołów	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mikołowie
Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mikołowie
Współpraca ze świetlicami środowiskowymi w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	Liczba dzieci objętych wspólną opieką i wsparciem	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach
Współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Mikołowie	Ilość spotkań z pracownikami poradni Dotychczasowy przebieg współpracy pomiędzy pracownikami pomocy społecznej, a poradnią	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Mikołowie
Współpraca z placówkami służby zdrowia działającymi na terenie gminy Wiry	Dotychczasowy przebieg współpracy pomiędzy pracownikami pomocy społecznej, a pracownikami służby	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „WYRMED” w Wyrach,

	zdrowia z terenu gminy Wiry		Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „FamiliaMed sp. z o.o.” w Gostyni
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Dotychczasowy przebieg współpracy pomiędzy pracownikami pomocy społecznej a pracownikami organizacji samorządowych	2024 - 2026	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach, Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki „Zmiana”, Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Powrót”
Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących współpracy interdyscyplinarnej na poziomie gminy i powiatu	Ilość szkoleń i konferencji w jakich wzięli udział prac. Socjalni i asystent rodziny	2024 - 2026	Ośrodki pomocy z terenu powiatu mikołowskiego, PCPR, uczestnicy: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, policjanci, kuratorzy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, sędziowie

IX. Zakładane efekty programu.

Zakładanym efektem programu będzie polepszenie sytuacji rodzin oraz wychowujących się w nich dzieci na terenie gminy Wiry, a także umożliwienie każdemu dziecku wychowywania się w rodzinie biologicznej poprzez:

- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka dzięki współpracy podmiotów realizujących Program Wspierania Rodziny,
- zwiększenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzieci,
- zminimalizowanie negatywnych i dysfunkcyjnych zachowań,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zwiększenie dostępności rodzin do poradnictwa specjalistycznego, zwiększenie świadomości korzyści płynących ze wsparcia specjalistów,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- wykorzystanie istniejących zasobów instytucji działających na rzecz poprawy funkcjonowania dzieci i rodziny,

- podniesienie profesjonalizmu osób pracujących z rodziną.

X. Adresaci programu

Program skierowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Wiry, które doświadczają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej, jak również rodzin których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Adresatami są także przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz tych dzieci i rodzin.

XI. Źródła finansowania programu

- 1) środki własne z budżetu Gminy Wiry
- 2) dotacje z budżetu państwa
- 3) środki pozabudżetowe

XII. Monitoring i ewaluacja programu.

Monitoring posłuży do kontroli realizacji założonych celów. Instytucją odpowiedzialną będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wyrach. Na podstawie zebranych danych co roku, w terminie do dnia 31 marca przedstawiane będzie Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Bieżące monitorowanie Programu umożliwi dokonanie modyfikacji w razie powstania rozbieżności pomiędzy założonymi celami, a uzyskiwanymi rezultatami. Umożliwi także planowanie dalszych działań na rzecz rodzin w gminie Wiry oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

XIII. PODSUMOWANIE

Każda rodzina codziennie boryka się z problemami, które trzeba pokonać. Są rodziny, które potrafią samodzielnie sprostać obowiązkom, pomyślnie rozwiązać własne problemy, ale są też takie, które nie potrafią w pełni wypełniać swych funkcji oraz rozwiązywać pojawiające się sytuacje kryzysowe.

Trudne warunki materialne, nie rozwiązane problemy, niedostatek w spełnianej przez rodzinę funkcji opiekuńczej, niewydolność wychowawcza, rozpad rodziny, zrywanie więzi rodzinnych i zanikanie poczucia odpowiedzialności, ograniczenia w zaspokajaniu wielu potrzeb, narastanie sytuacji konfliktowych to źródła wielu zjawisk negatywnych, które wymagają interwencji z zewnątrz.

Współczesnej rodzinie potrzebna jest pomoc wielostronna, dlatego należy angażować możliwe siły i środki społeczne. Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. Zadaniem wszystkich instytucji działających w tym obszarze jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom, które doświadczają przemocy ze strony rodziców, zaniedbania. Cel ten można osiągnąć poprzez wspólne, jednolite zasady postępowania służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe wsparcie oraz może zaowocować poprawą sytuacji bytowej małoletnich, a także wzrostem świadomości rodziców w aspekcie troski o dzieci.

XIV. Spis tabel

Tabela 1. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2021 -2023	8
Tabela 2. Powody przyznania pomocy rodzinom w 2023 roku	8
Tabela 3. Świadczenia udzielone w 2023 roku	9
Tabela 4. Wykaz dzieci z terenu Gminy Wiry umieszczonych w pieczy zastępczej w roku 2023	11
Tabela 5. Podział kompetencji pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego	13
Tabela 6. Analiza SWOT	15
Tabela 7. Realizacja programu - Prowadzenie działalności profilaktycznej umożliwiającej rodzinie właściwe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej	17
Tabela 8. Realizacja programu - Poprawa sytuacji dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	19
Tabela 9. Realizacja programu - Rozwój współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz dobra dziecka i rodziny	21

Sporządził:

Sylwia Jedlińska

Asystent Rodziny